

1 Co w praktyce oznacza termin prawny „władza rodzicielska”? Jakie prawa i obowiązki ma osoba sprawująca władzę rodzicielską?

Termin „władza rodzicielska” oznacza władzę nad małoletnim i odpowiedzialność za wychowywanie dziecka oraz za sprawowanie nad nim pieczy.

W art. 247 księgi 1 kodeksu cywilnego (Burgerlijk Wetboek) zawarto następujące przepisy dotyczące tej kwestii:

1. Władza rodzicielska obejmuje prawa i obowiązki rodziców dotyczące sprawowania opieki nad małoletnim dzieckiem oraz wychowywania go.
2. „Opieka i wychowywanie” oznacza opiekowanie się dzieckiem oraz odpowiedzialność za zapewnienie jego dobrego stanu psychicznego i fizycznego, zagwarantowanie bezpieczeństwa dziecka oraz wspieranie rozwoju osobowości dziecka. Opiekując się dzieckiem i wychowując je, rodzice nie mogą stosować wobec niego przemocy psychicznej ani fizycznej ani poddawać go jakiegokolwiek innemu poniżającemu traktowaniu.
3. Władza rodzicielska oznacza również zobowiązanie rodzica do dbania o podtrzymywanie więzi między dzieckiem a drugim z rodziców.
4. Jeżeli oboje rodzice sprawują wspólną pieczę nad dzieckiem, dziecko zachowuje prawo do tego, by opiekę nad nim sprawowało w równym stopniu każde z rodziców oraz by każde z rodziców w równym stopniu uczestniczyło w jego wychowaniu również po ustaniu małżeństwa z powodu innego niż śmierć współmałżonka, po orzeczeniu separacji sądowej lub po ustaniu zarejestrowanego związku partnerskiego z powodu innego niż śmierć partnera lub po ustaniu konkubinatu, jeżeli taki konkubinatu został zarejestrowany zgodnie z przepisami art. 252 ust. 1.
5. Jeżeli chodzi o wdrażanie przepisów ust. 4, rodzice mogą wskazać w porozumieniu o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej lub w planie wykonywania władzy rodzicielskiej praktyczne przeszkody, jakie mogą wystąpić w związku z ustaniem małżeństwa z powodu innego niż śmierć współmałżonka, w związku z orzeczeniem separacji sądowej, w związku z ustaniem zarejestrowanego związku partnerskiego z powodu innego niż śmierć partnera lub w związku z ustaniem konkubinatu, jeżeli taki konkubinatu został zarejestrowany zgodnie z przepisami art. 252 ust. 1, ale wyłącznie wówczas, gdy takie przeszkody faktycznie występują w danym przypadku, oraz wyłącznie na czas ich występowania.

2 Kto z reguły sprawuje władzę rodzicielską nad dzieckiem?

Prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej mają rodzice, którzy odpowiadają za opiekowanie się dzieckiem i jego wychowywanie. Są jednak wyjątki od tej zasady.

3 Jeżeli rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, czy można wyznaczyć inną osobę w ich zastępstwie?

Jeżeli rodzice nie chcą lub nie są w stanie wykonywać władzy rodzicielskiej wobec dziecka ani ponosić za nie odpowiedzialności, sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej innej osobie.

4 Jak rozwiązana jest kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozvodu lub separacji rodziców?

Po rozwodzie oboje rodzice zachowują prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej wobec swoich dzieci. Oboje rodzice pozostają odpowiedzialni za wychowywanie dzieci i sprawowanie nad nimi pieczy. Są jednak wyjątki od tej zasady. W niektórych przypadkach sąd może – na wniosek – powierzyć wyłączne prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców. Kwestie związane z rodzicielstwem (które z definicji nie jest równoznaczne z władzą rodzicielską) i wynikającymi z niego prawami i obowiązkami mogą również zostać uregulowane w inny sposób w planie wykonywania władzy rodzicielskiej, który sporządza się w przypadku rozvodu.

5 Jeżeli rodzice zawrą porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie formalności należy spełnić, aby było ono prawnie wiążące?

W przypadku rozvodu uzgodnione ustalenia uwzględnia się w planie wykonywania władzy rodzicielskiej, który podlega ocenie sądu. Sąd orzeka rozwód.

Zob. również: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/scheiden/vraag-en-antwoord/checklist-bij-scheiden-of-uit-elkaar-gaan>

6 Jeśli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie są inne środki rozwiązania sporu bez konieczności oddawania sprawy do sądu?

Spory między rodzicami można rozstrzygnąć w drodze mediacji.

7 Jeśli rodzice udadzą się do sądu, w jakich sprawach dotyczących dziecka może decydować sędzia?

Orzeczenie sądu odnosi się do wszystkich elementów planu wykonywania władzy rodzicielskiej, w tym do wykonywania władzy rodzicielskiej, podziału obowiązków w zakresie sprawowania pieczy nad dzieckiem i jego wychowywania oraz ustalenia głównego miejsca zamieszkania dziecka.

8 Jeśli sąd powierzy wyłączną władzę rodzicielską jednemu z rodziców, czy oznacza to, że rodzic ten może decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka bez wcześniejszego porozumienia z drugim rodzicem?

Nie. Osoba wykonująca władzę rodzicielską wobec dziecka jest zobowiązana do informowania drugiego z rodziców o istotnych kwestiach dotyczących osoby i majątku dziecka oraz do zasięgnięcia opinii drugiego z rodziców przy podejmowaniu decyzji wywierających wpływ na dziecko. Prawo do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawach dotyczących dziecka przysługuje jednak rodzicowi wykonującemu władzę rodzicielską.

9 Co w praktyce oznacza decyzja sądu o powierzeniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?

Oznacza to, że o ile rodzice nie uzgodnili innego sposobu podziału obowiązków związanych ze sprawowaniem pieczy nad dzieckiem i wychowywaniem dziecka w planie wykonywania władzy rodzicielskiej, oboje mają takie same prawa i obowiązki jak rodzic wykonujący władzę rodzicielską (zob. pytanie 1).

10 Do jakiego sądu lub organu należy się zwrócić z wnioskiem w sprawie władzy rodzicielskiej? Jakie formalności należy spełnić i jakie dokumenty dołączyć do wniosku?

Aby uzyskać prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej wobec dziecka, należy wystąpić z wnioskiem do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania dziecka. Rodzaj dokumentów, jakie należy załączyć do wniosku, zależy od sytuacji rodzica i dziecka. Informacje dotyczące wymaganych dokumentów opublikowano na sekcji „Przepisy prawa procesowego” (*procesreglement*), podsekcja „Władza rodzicielska i prawo do kontaktów z dzieckiem” (*Gezag en omgang*). Wnioskodawca może uzyskać w tym zakresie pomoc adwokata (*advocaat*).

11 Jaką procedurę stosuje się w takim przypadku? Czy można zastosować procedurę nadzwyczajną?

Nie przewidziano żadnego szczególnego trybu rozpoznawania wspomnianych spraw. Tak, dopuszcza się możliwość wszczęcia postępowania w przedmiocie zastosowania środków zabezpieczających (*kort geding*).

12 Czy można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Tak, wnioskodawca może uzyskać pomoc prawną, o ile spełni określone warunki. [Dodatkowe informacje](#) na ten temat można uzyskać na stronie internetowej Rady Pomocy Prawnej (Raad von Rechtsbijstand).

13 Czy od decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej przysługuje odwołanie?

Tak, orzeczenie można zaskarżyć do sądu apelacyjnego (*gerechtshof*).

14 W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność wystąpienia do sądu lub innego organu o wykonanie decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaka procedura ma zastosowanie w takim przypadku?

W takim przypadku przeprowadza się postępowanie w zwykłym trybie.

15 Co należy zrobić, aby orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej wydane przez sąd w jednym państwie członkowskim zostało uznane i wykonane w drugim państwie członkowskim?

Co do zasady w takim przypadku nie trzeba podejmować żadnych dodatkowych czynności. Orzeczenie zostanie uznane i wykonane automatycznie, jeżeli państwo członkowskie, w którym je wydano, podlega przepisom rozporządzenia Bruksela II bis. Wspomniane rozporządzenie obowiązuje we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej z wyjątkiem Danii.

16 Do którego sądu w danym państwie członkowskim należy się zwrócić, aby wnieść środek zaskarżenia od postanowienia o uznaniu orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim? Jaka rodzaj postępowania ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Środek zaskarżenia należy wnieść do sądu w państwie, w którym wydano orzeczenie.

W postępowaniu odwoławczym w sprawach rodzinnych w Niderlandach obowiązuje przymus adwokacki. Adwokat może złożyć środek zaskarżenia w [sekretariacie](#) sądu apelacyjnego. Musi dokonać tej czynności w terminie trzech miesięcy od daty orzeczenia w sprawie rodzinnej. Sąd apelacyjny ściśle przestrzega tego terminu. Za oficjalną datę wniesienia środka zaskarżenia uznaje się datę wpłynięcia pisma do sekretariatu sądu.

17 Jakie prawo zastosuje sąd w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej w sytuacji, gdy dziecko lub strony nie mieszkają w danym państwie członkowskim lub są obywatelami różnych państw?

Sądy niderlandzkie stosują wyłącznie prawo niderlandzkie.

Ostatnia aktualizacja: 02/07/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.